

[Hauch.]

blikket og har hersket i flere Aar, er uværdig baade for Arbejdere og Arbejdsgivere og for Rigsdagen, idet det er ganske urimeligt, at den mindre sagkyndige Rigsdag skal træffe Afgørelsen i saadanne Sager, som det maa være naturligt, at de paagældende Parter selv taler sig til Enighed om.

Vort Parti kan, som sagt, ikke medvirke til Gennemførelsen af Lovforslaget i den Skikkelse, det har, og jeg skal tillade mig under Sagens senere Behandling at henvise til, at det efter min Opfattelse vilde være klogere af Rigsdagen at stemme imod det foreliggende Lovforslag end at vedtage det og dermed gennemføre en Tvangsforanstaltning, som er ganske uberettiget over for den paagældende Landbrugsvirksomhed baade i økonomisk Henseende og med Hensyn til Selvbestemmelsesretten, idet man fratager Parterne Retten til selv at træffe Afgørelsen. Det forekommer mig, at den højtærede Statsminister her har haft den smukkeste Lejlighed, han overhovedet kunde faa, til at se Tiden an i nogle Dage. Rigsdagen er jo samlet, og den kunde vedblivende være samlet, om det skulde være nødvendigt; jeg synes at man har været alt for rask til at gribe ind i den foreliggende Sag.

Lange: Det har jo udviklet sig til at blive en aarlig tilbagevendende Begivenhed, at Arbejdskonflikter forelægges Rigsdagen. Det var Tilfældet i 1933, 1934, 1936, 1937, 1938, og nu er det jo endda en mere end aarlig tilbagevendende Begivenhed, idet det kun er nogle faa Maaneder siden, vi stod over for et Forslag om Ordningen af Typografikonflikten. Jeg tror, det er en højst uheldig Udvikling, man her er inde i, og det fremgik tydeligt af den højtærede Statsministers Udtalelser, at ogsaa han mente, det er en farlig Vej, vi er inde paa. Det er højst uheldigt baade for Arbejdsgivere og for Arbejdere, det er højst uheldigt for Erhvervslivet, og det er uheldigt for Samfundet i det hele. Jeg tror, at dette, at man ved, at det er i Rigsdagen, disse Forhold skal afgøres, i Stedet for at virke fremmende vanskeliggør, at der opnaas en Overenskomst mellem Parterne, hvad der jo maa være det naturligeste. Det vil blive vanskeligere og vanskeligere at faa Parterne til at tale sig til Rette, naar man kan gaa ud fra som noget sikkert, at et forkastet Mæglingsforslag vil blive ophøjet til Lov. Det vil bevirke, at man vil staa stejlere, end man maaske ellers vilde, paa sine Krav, idet man har Haab om, at Mæglingsforslaget kommer til at tage noget med af det, man sætter

særlig Pris paa, men som man ikke kan tale sig til Rette om. Og en saadan Afgørelse vil altid af den Part, som har forkastet Mæglingsforslaget, føles som en Uret, der begaaes.

Vi ønsker naturligvis gerne at undgaa Konflikter, vi ønsker naturligvis ogsaa gerne at undgaa denne Arbejdskonflikt. Men ligesom den ærede sidste Taler har vi den Opfattelse, at det slet ikke er givet, at der vilde blive nogen Konflikt, i hvert Fald, at selv om der kom en Strejke, vilde det ikke føre til det, som Statsministeren stillede i Udsigt, at Mejerierne standsede. Det er jo ingenlunde givet. Mejerierne er i det store og hele Virksomheder, der beskæftiger faa Mennesker, og derfor er det i høj Grad muligt, at Arbejdet vilde blive holdt i Gang alligevel.

Men det er, som sagt, ogsaa fra vort Synspunkt ønskeligt, at denne Konflikt kunde undgaaes, og mine Partifæller i det andet høje Ting har derfor ogsaa været med til at stille Forslag om, at Sagen ordnes ved Voldgift. Naar Regering og Rigsdag endelig skal beskæftige sig med saadanne Spørgsmaal, maa det naturlige være, at man benytter den samme Fremgangsmaade, som Regeringen selv anviste i 1934, da man stillede Forslag om at ordne en Slagterikonflikt, at Sagen afgøres ved Voldgift. Det er ingen naturlig Opgave for Rigsdagen at beskæftige sig med disse Forslag til Lønoverenskomster. Det er ikke naturligt, at Rigsdagen skal tage Standpunkt til Bestemmelser som dem, der nu ogsaa findes i dette Forslag. Det er urimeligt, at man fra Rigsdagens Side skal tage Stilling til Lønsatser, og det bliver mere urimeligt, naar Forslagene indeholder en hel Række andre Bestemmelser. Der er jo f. Eks. til dette Forslag knyttet det omtalte Protokollat, som er aftrykt i Folketingsudvalgets Betænkning. Det naturlige maa være, naar Rigsdagen endelig skal beskæftige sig med disse Spørgsmaal, at henvise dem til en Voldgiftsret, som baade nærmere kan undersøge de Forhold, der er Uenighed om, og paa Grundlag af denne Undersøgelse kan fælde en endelig Dom.

Men det har tillige den efter min Mening højst farlige Konsekvens, at Rigsdagen, naar den beskæftiger sig med Lønninger og andre Arbejdsvilkaar, da ogsaa faar et vist Ansvar for, at de Lønninger, som den er med til at paalægge et bestemt Erhverv, ogsaa ligger inden for Erhvervets Bæreevne. Og det er vist ikke et Spørgsmaal, hvorom der er Uenighed mellem de Partier, der er repræsenteret i denne Sal, at Landbrugets økonomiske Bæreevne ikke er overvættets stor.